

Nr 596

Av herr Hedlund m. fl., *angående den enskilda handelns kreditförsörjning.*

(Lika lydande med motion nr 491 i Första kammaren)

Få branscher i svenskt näringsliv har så genomgripande rationaliserats under senare år som detaljhandeln. Bakgrunden är inte minst den stora befolkningsomflyttningen från glesbygd till tätort. Många små butiker i bygder med vikande befolkningsunderlag läggs ner, och i stället etableras nya stora butiksenheter i expanderande befolkningscentra. Jämsides med denna utveckling stiger också kraven på butikernas standard. Påfallande är hur de varugrupper, som för sin lagerhållning kräver kyl- och frysutrustning, ökar i betydelse. Härtill kommer också att såväl konsumenterna som de hälsovårdande myndigheterna ställer ständigt ökade krav på butikernas hygieniska standard.

Etableringskostnaderna för en fullt modern livsmedelsbutik av den storlek som nu vanligen planeras inom nya bostadscentra kan endast undantagsvis beräknas uppgå till lägre belopp än 300 000 kr. Oftast ställes dessutom krav på att butiksrörelsen skall delta i finansieringen av den fastighet i vilken butiken är inrymd. Det är sålunda stora krav som ställes på de enskilda företagen inom detaljhandeln.

Av väsentligt värde för detaljhandelns kreditförsörjning är de garanti-givande instituten, som har handelns riksbranschorganisationer som bas. Dessa institut träffar överenskommelser med affärsbankerna om lån till detaljhandelsföretagen mot att vederbörande institut ställer borgen. Institutet har i sin tur täckning för de lämnade borgensförbindelserna dels genom eget sparad kapital och dels genom reverser, som utfärdats av leverantörerna inom branschen. Huvudparten av detaljhandelns kreditbehov tillgodoses emellertid för närvarande direkt av leverantörföretagen, främst då partihandeln. Även om dessa system för finansieringen erbjuder påtagliga fördelar är det uppenbart att det icke förslår i det expansiva skede detaljhandeln för närvarande befinner sig i. Vissa följdföreteelser skall heller inte uteslutas, t. ex. att denna form av finansiering onödigtvis begränsar konkurrensen mellan skilda företag och att den enskilde företagaren kan bli särskilt beroende av vissa led i partihandeln.

Olika vägar bör kunna tänkas för att underlätta detaljhandelns kreditförsörjning. I företagarföreningarna finns uppenbart ett organ, som även

skulle kunna svara för kreditgivning till denna företagstyp. En annan väg kunde vara att en typ av statliga garantilån, som redan finns inom andra områden av näringslivet, skulle kunna gälla även vid nyetablering och förvärv av detaljhandelsföretag. Härigenom skulle möjligheter skapas för dugande företagare med begränsade ekonomiska tillgångar att erhålla krediter i huvudsak på förtroendebasis. Den direkta låneverksamheten och kreditprövningen skulle i så fall kunna omhänderhas av handelns egna kreditinstitut eller av andra på området redan etablerade kreditinstitut. Även andra vägar att lösa detaljhandelns kreditfrågor kan givetvis diskuteras. Uppenbart är emellertid att näringsens snabba utveckling nödvändiggör att detta spörsmål skyndsamt blir föremål för närmare prövning.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhänga om skyndsamt utredning av möjligheterna till en snabb förbättring av den enskilda handelns kreditförsörjning i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 27 januari 1965

Gunnar Hedlund

Nils G. Hansson

i Skegrie

S. G. W. Wahlund

Sven Vigelsbo

John Eriksson

i Bäckmora

Gustaf Svensson

i Vä

Harald Larsson

i Hedenäset
